



Handläggare: Björn Johansson
Telefon: 08 508 33 818

Till
Utbildningsnämnden

Yrkeskunnande (SOU 2008:112)

Remiss från Kommunstyrelsen, dnr 323-0017/2009

Förslag till beslut

Utbildningsförvaltningen föreslår utbildningsnämnden att besluta följande:

1. Utbildningsnämnden överlämnar detta tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remiss om "Yrkeskunnande", SOU 2008:112.
2. Omedelbar justering

Thomas Persson
Utbildningsdirektör

Marie-Louise Hammer-Åberg
Avdelningschef

Sammanfattning

Utredningen "Utbildning till yrkeslärare" föreslår fler ingångar till Yrkeslärarutbildningen än vad som finns idag. Utredningen har tillsatts p.g.a. den svaga rekryteringen av yrkeslärare till gymnasieskolan. Idag krävs 90 högskolepoäng inom relevant område samt yrkeserfarenhet för behörighet. Utredningen föreslår ytterligare två ingångar. Antingen 60 veckors relevant eftergymnasial utbildning och yrkeserfarenhet eller en validering av den sökandes kunskaper som ska genomföras av de av Gymnasieutredningen föreslagna Nationella programråden knutna till Skolverket. Av valideringen ska det framgå om den sökande bedöms vara behörig eller inte till yrkeslärarutbildning med en viss inriktning. Kostnaden beräknas till 12 mnkr per år. Förvaltningen tillstyrker utredningens förslag.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom gymnasieavdelningen.

Bakgrund

Utbildningsnämnden har av kommunstyrelsen uppdragits yttra sig över den särskilde utredaren Ulf Melins förslag till behörighetskrav för yrkeslärarutbildning; ”Yrkeskunnande – en likvärdig sökväg till lärarutbildningen mot yrkesämnen”, SOU 2008:112.

Utredningen har tillkommit som en konsekvens av den stora brist på yrkeslärare med pedagogisk högskoleexamen som finns idag. Det har under de senaste åren utbildats ca 300 yrkeslärare per år vilket är mindre än hälften av det reella behovet. Skolverkets prognoser visar att det behöver utbildas i genomsnitt över 700 yrkeslärare per år fram till år 2112.

Bristen har flera orsaker. Bristen på personer med de högskolemeriter som nu krävs för att antas till yrkeslärarutbildningen är en viktig faktor som fokuseras i nu aktuell utredning. Det krävs idag en relevant högskoleutbildning om 90 högskolepoäng (hp) eller motsvarande utbildning för att antas. För flera av yrkesprogrammen på gymnasiet finns det dessutom ingen given högskoleutbildning med anknytning till den sökandes yrke.

Utredningen tar sin utgångspunkt i om och i så fall hur även informellt lärande kan vara ett alternativ för att bli behörig till yrkeslärarutbildningen.

Utredningens förslag och förvaltningens synpunkter

Utredningens förslag:

För att antas till lärarutbildningen i yrkesämnen är den behörig som utöver grundläggande behörighet har:

- godkända resultat från en högskoleutbildning omfattande minst 90 högskolepoäng i relevant ämnesområde, och
- kvalificerad och relevant yrkeserfarenhet, eller
- godkända resultat från annan eftergymnasial utbildning omfattande minst 60 veckors heltidsstudier i relevant ämnesområde, och
- kvalificerad och relevant yrkeserfarenhet, alternativt

- intyg utfärdat av Skolverket på bekräftade kunskaper och kompetenser som motsvarar kvalifikationskrav inom sökt ämne/inriktning eller yrkesutgång

Förvaltningens synpunkter

Som texten är formulerad kan den tolkas som om det antingen behövs 90 hp kombinerat med kvalificerad/relevant yrkeserfarenhet *eller* annan eftergymnasial utbildning om minst 60 veckor och kvalificerad/relevant yrkeserfarenhet *alternativt* (istället för yrkeserfarenheten) ett intyg från Skolverket.

Läser man däremot den följande motivationstexten och förslaget till författningstext framgår att vad som avses är tre möjliga ingångar;

1. 90 högskolepoäng inom relevant område samt godkänd yrkeserfarenhet
2. 60 veckors relevant eftergymnasial utbildning samt godkänd yrkeserfarenhet
3. Intyg utfärdat av skolverket på beräktade kunskaper/kompetenser som motsvarar kvalifikationskraven för sökt ämne/inriktning eller yrkesutgång.

Utifrån denna tolkning tillstyrker förvaltningen utredningens förslag. Utredningens förslag innebär att istället för som idag, krav på en treårig yrkeslärarutbildning, öppnas även möjligheten för en person som saknar högskoleutbildning eller annan eftergymnasial utbildning, men som av Skolverket bedömas vara behörig till yrkeslärarutbildning, kunna komma in på en sådan omfattande 90 hp, dvs 1,5 år

Möjligheten öppnas även för dem som saknar högskolepoäng men som har en annan, minst 60 veckors, eftergymnasial utbildning. Utredaren exemplifierar sådan eftergymnasial utbildning som KY-utbildning eller påbyggnadsutbildning inom vuxenutbildningen. Förvaltningen menar att det även finns annan utbildning än denna som bör vara relevant. Det kan t. ex gälla olika bransch- eller företags-specifika utbildningar inom olika yrkesområden.

Utredningens förslag:

- En individ som söker till lärarutbildningen med inriktning mot yrkesämnen ska

ha rätt att få sina kunskaper validerade av Skolverkets Nationella programråd

- Skolverket med dess Nationella programråd ska ansvara för nationell likvärdighet och säkerställa individens rättssäkerhet vid bedömning av ämneskunskap i relation till de kvalifikationskriterier som utgör särskild behörighet till lärarutbildningen mot yrkesämnena
- Skolverkets Nationella programråd beslutar om individen uppnått kraven för särskild behörighet och utfärdar därefter intyg där det tydligt framgår om individens kunskap och kompetens är tillräcklig eller ej för att ge särskild behörighet till lärarutbildningen inom sökt område

Förvaltningens synpunkter

Utredaren föreslår att de Nationella programråd, ett för varje nationellt yrkesprogram, som föreslogs i Gymnasieutredningens (SOU 2008:27) betänkande även ska ha som uppgift att validera sökande till yrkeslärarutbildningen. Rådet ska även utfärda ett intyg där det klart framgår om den sökande kan anses behörig eller inte till yrkeslärarutbildningen. Genom denna konstruktion bedömer förvaltningen att kravet på både rättssäkerhet, d.v.s. en likvärdig bedömning av de sökande, och kravet på kvalificerade bedömare blir tillgodosett. Förvaltningen tillstyrker utredarens förslag till var valideringen av sökande till yrkeslärarutbildningen ska ske.

Ekonomiska konsekvenser:

- Utredaren bedömer att kostnaden kommer att uppgå till ca 20 000 kr per individ och att mellan 550 och 600 individer per behöver valideras. Den sammanlagda årliga kostnaden beräknas till ca 12 mnkr

Förvaltningens synpunkter

Utredaren anser att den beräknade kostnaderna är av mindre omfattning och marginell. Kostnaden jämfört med de påtagliga vinster som uppnås kan väl motiveras. Förvaltningen instämmer i denna bedömning.